

Chirurgija internete

Surgery online

Matas Morkevičius

Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas, M. K. Čiurlionio g. 21, LT-03101 Vilnius
El. paštas: matasmorkevicius@yahoo.com

Straipsnyje apžvelgiami įvairūs chirurgijos nemokamos literatūros šaltiniai internete – knygos, atlasai, žurnalai, pateikiamos nuorodos, kur juos galima rasti.

Various surgical electronic books, journals and other databases available free of charge are presented in this paper, also providing the links to them.

Įvairių specialybių medikai šiomis dienomis išleidžia daug pinigų siekdami įsigyti naujausios medicinos literatūros, ypač užsienietiškos. Tačiau pažangios technologijos atvėrė gydytojui naujų galimybių susirasti reikiamos informacijos internete nemokamai. Problema tik ta, kad patikimos informacijos ieškojimas užima daug laiko, todėl geriausia iš anksto žinoti internetinius adresus, kur tokias elektronines knygas ar duomenų bazes galima rasti. Šiame straipsnyje pateikiamos įvairios nuorodos į interneto tinklo puslapius anglų kalba, kuriuose yra naudingos informacijos chirurgams. Ši informacija prieinama nemokamai ir be aprobų visiems interneto vartotojams [1].

Vadovėlis *Surgical Treatment. Evidence Based and Problem-Oriented* (<http://www.ncbi.nlm.nih.gov:80/books/bv.fcgi?call=bv.View..ShowTOC&rid=surg.TOC>) yra viena iš geriausių ir išsamiausių elektroninių knygų, gvildenančių daugelį chirurgijos temų. Knygoje dalykai dėstomi labai panašiu principu kaip ir klasi-

kiniuose vadovėliuose – ligos yra suklasifikuotos pagal pažeistą organą ar organų sistemą. Kiekvieno skyrelio pabaigoje pateikiamas literatūros sąrašas su nuorodomis į *Medline* duomenų bazę.

Gausus chirurgijos temų sąrašas nuodugniai aprašytas *Emedicine* tinklalapyje (http://www.emedicine.com/med/GENERAL_SURGERY.htm). Skaitytas čia gali susirasti išsamių, apimančių ir pamatines medicinos žinias straipsnių, parašytų chirurgijos ekspertų. Kiekvieno straipsnio pabaigoje pateikiamas literatūros sąrašas, padedantis geriau susipažinti su problema.

Vaikų chirurgijos vadovėlis *OnLine Pediatric Surgery Handbook*, skirtas rezidentams ir studentams, yra puikus mokomosios medžiagos šaltinis (<http://217.160.60.64/fb/link7.php?id=29>). Knygoje yra 10 skyrių, kuriuose aptariamos vaikų chirurginės ligos. Vienas iš trūkumų tas, kad jame nenurodyta naudota literatūra.

„Ethicon“ kompanija yra pateikusi mazgų rišimo ir odos siuvimo mokomąją medžiagą. Ją galima parsisiųsti iš interneto PDF formatu *Ethicon Knot Tying Manual* (http://www.jnjgateway.com/public/USENG/5256ETHICON_Encyclopedia_of_Knots.pdf) ir *Ethicon Wound Closure Manual* (http://www.jnjgateway.com/public/USENG/Ethicon_WCM_Feb2004.pdf). Daugiau informacijos apie žaizdų siuvimo techniką pateikiama kitame puslapyje <http://www.residentnet.com/private/clframe.htm>.

Čikagos universiteto Medicinos fakulteto tinklalapyje (<http://surgery.uchicago.edu/ed/readings.cfm?section=General>) pateikiami bendrosios chirurgijos paskaitų konspektai medicinos studentams. Ir nors paskaitų sąrašas nėra ilgas, skaitytojas galės rasti naudingos informacijos dažniausių chirurginių ligų klausimais. Kiekvieno straipsnelio pabaigoje pateikiami testo pavidalo klausimai savo žinioms įvertinti.

Ajovos (Iowa) universiteto interneto puslapyje taip pat yra keletas elektroninių knygelių chirurgijos tema. Viena iš jų – *Emergency War Surgery Handbook* (<http://www.vnh.org/EWSurg/EWSTOC.html>). Šioje knygelėje dėmesys telkiamas į žaizdų patloginę fiziologiją ir jų gydymą. Antrasis vadovėlis *General Surgery University of Iowa Family Practice Handbook* (<http://www.vh.org/adult/provider/familymedicine/FPHandbook/15.htm>) tinka tiems, kuriems reikia glaustos informacijos. Čia skaitytojas ras skubiosios chirurgijos rekomendacijų.

Internete yra ir keletas spalvotų chirurgijos atlasų [2]. Vienas iš jų – *Laparoscopy* (<http://www.laparoscopy.com/>)

aprepią didelį rinkinį įvairių laparoskopinių operacijų nuotraukų ir vaizdo medžiagos, susijusios su įvairiomis chirurgijos sritimis. *Atlas of Gastrointestinal Endoscopy* (www.endoatlas.com) galima rasti apie 500 viršutinės ir apatinės virškinamojo trakto dalies endoskopinių nuotraukų. *Westcott Atlas of Surgery* (<http://www.bgsm.edu/surg-sci/atlas/atlas.html>) pateikia laparoskopinių operacijų nuotraukų ir schemų. Tiesa, šis atlasas dar pildomas, todėl jame galima rasti informacijos tik apie pačias dažniausias operacijas. Šių tinklalapių medžiaga ypač patogiu naudotis rengiant pranešimus.

Besidomintiems robotų chirurgija vertėtų žvilgtelėti į interneto svetainę [3] www.armstrong-healthcare.com. Čia galima rasti informacijos apie šiuolaikinius žmogaus valdomus aparatus, naudojamus įvairiose chirurgijos srityse.

Internete taip pat galima nemokamai skaityti ir keletą chirurgijos žurnalų: *BMC Surgery* (<http://www.biomedcentral.com/1471-2482/>), *The Canadian Journal of Surgery* (<http://www.cma.ca/cjs/index.htm>), *Contemporary Surgery* (<http://www.contemporarysurgery.com/>), *Journal of the Pancreas* (<http://www.joplink.net/home.html>), *Journal of the Royal College of Surgeons of Edinburgh* (RCSEd Journal, 1997–2002) (<http://www.rcsed.ac.uk/journal/>), *Surgeon* (<http://freemedicaljournals.com/link3.php?id=13>). Žurnalas *Annals of Surgical Oncology* nemokamai teikia straipsnius dvejus metus po išspausdinimo (<http://freemedicaljournals.com/link3.php?id=3011>).

LITERATŪRA

1. Morkevičius M. General surgery resources for students. *StudentBMJ* 2004 October; 12: 391. Available from: URL <http://www.studentbmj.com/issues/1004/reviews/391a.html>
2. Barman S. Medical images. *StudentBMJ* 2004 September; 12: 346. Available from: URL <http://www.studentbmj.com/issues/0904/reviews/346b.html>

3. McKay-Davies I, Bann S, Darzi A. Robotics in surgery. *StudentBMJ* 2002 July. Available from: URL http://www.studentbmj.com/back_issues/0702/education/230.html